

zda zjištěné skutečnosti jsou toho rázu, že bezpečně na nevědomost žalovaného souditi lze. Když první soudce dle §u 182 c. ř. s. se nezachoval a věc neprobranou ponechal, měl to spraviti soud odvolací dle §u 496 čís. 3 c. ř. s. a když ani ten to neučinil, devoluje se tato jeho úloha na soud dovolací, ježto řízení odvolací trpí vadou (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), i bylo proto tak uznati, jak se stalo.

Čís. 4049.

Sprostředkovatelská smlouva o prodeji stroje, jež nebyla ani časově obmezena ani odvolána, může býti sprostředkovatelem plněna i po drahé době.

(Rozh. ze dne 8. července 1924, Rv I 739/24.)

Úmluvou ze dne 7. června 1916 zavázala se žalovaná firma žalobci, že mu vyplatí dohodné 5% kupní ceny, opatří-li jí kupitele na větší stroj. Žalovaný sprostředkoval v květnu 1918 prodej stroje a domáhal se na žalované vyplacení slíbeného dohodného. Žalobě bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c. N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Nesprávné právní posouzení spatřuje dovolatelka v mylném výkladu čl. 326 obch. zák. a v nepoužití čl. 318 obch. zák. Neprávem. Žalobce domáhá se zaplacení 5%ního dohodného z kupní ceny 170.000 Kč za generátor, prodaný v roce 1918 žalovanou firmou firmě M., slíbeného dopisem ze dne 7. června 1916. Snaží-li se nyní žalovaná firma, odvolávajíc se na čl. 318 obch. zák. tvrditi, že, nepřišlo-li k prodeji onoho stroje ihned v přiměřené lhůtě, nebyla již žalovaná firma svou nabídkou (5% dohodného) vázána, nelze názor ten sdíleti. Vždyť šlo o závazek k dohodnému za prodej stroje, tedy zboží, jež jen pro určité zájemníky má význam a důsledkem toho jest jen těmito vyhledáváno. Musilo tudíž býti žalované firmě známo, že žalobci nebude možno, by ihned nebo v přiměřené lhůtě na ono zboží našel kupitele, a mimo to nelze přehlédnouti, že šlo o smlouvu, jejíž platnost nebyla žalovanou firmou ani časově obmezena, ani dodatečně odvolána. Účelem této smlouvy bylo hledati a nalézti zájemníky pro zboží, stroj, jehož žalovaná firma nepoužívala ve svém podniku, leč jen jako rezervního stroje, a na provedení, účel takové smlouvy nelze použití čl. 318 obch. zák., nýbrž jen na smlouvu samu při obchodních jednáních právních mezi přítomnými, kde se musí druhá strana o návrhu ihned prohlásiti, má-li býti navrhovatel svým návrhem vázán. Výklad pak, jaký dává odvolací soud čl. 326 obch. zák., jest správným. Jak již podotčeno, nebyla smlouva o dohodném časově obmezena a mohl tedy žalobce, pokud účinnost její trvala, na jejím základě pracovati, hledati zájemníky, a tak smlouvu plniti. Výtky proti výkladu tohoto článku, že lze sice plniti kdykoliv ale jen, nelze-li podle okolností neb obchodního zvyku nic jiného předpokládati, nepadají na váhu, neboť žalovaná firma vůbec ani netvrdila v nižších stolicích, že z určitých okolností nebo z obchodního zvyku vyplývalo, že mělo býti plnění dříve uskutečněno. Naproti tomu s výkladem, jaký

přikládá dovolatelka dopisu ze 7. června 1916, jímž prý zajistila žalobci nárok na 5%ní dohodné, ale jen ve spojení s nabídkou a v závislosti na podmínce, že dostane příslušnou dodávku na podkladě této nabídky, nelze souhlasiti. Nebyly dle doslovu dopisu nabídka a slib 5%ního dohodného nerozlučitelně spjaty, takže netvořily nedělitelného celku. Naopak z toho dopisu plyne, že v čisté ceně nabídky žalované firmy je započten 5%ní rabat pro žalobce v předpokladu, že k dodání stroje na základě nabídky a za ceny v ní uvedené dojde, že tedy 5%ní dohodné bude splatno jedině, bude-li prodej stroje uskutečněn a dojde-li k zaplacení kupní ceny. Jiný smysl, zejména ten, jak činí to dovolatelka, do dopisu nemožno vkládati. Neboť, že by se hyla žalovaná firma chtěla zavázati v nabídce uvedenou kupní cenou na budoucnost bez obmezení, když ceny všeho zboží stoupaly, nelze předpokládati, nýbrž měla v nabídce uvedená cena sloužiti jen k žalobcově orientaci. Z té okolnosti, že žalovaná firma odměny neodvolala, a že ještě v roce 1918 uznávala svou povinnost k 5%nímu dohodnému, ovšem jen v části uvedené roku 1916 v nabídce, nutno usuzovati, — nehledíc ani k tomu, že peníz žalobci skutečně přiznaný daleko převyšuje 5% této částky — že mandát daný žalobci oním dopisem byl všeobecný, při čemž se předpokládalo, že prodaný stroj bude i zaplacen. Zda bylo v roce 1918 žalované firmě vůbec nějakého sprostředkovatele třeba čili nic, jest nerozhodno, neboť dovolatelka věděla, že žalobce to byl, jenž firmu M. na prodaný generátor upozornil, tedy strany svedl za účelem tohoto obchodu.

Čís. 4050.

Není závady, by spor o oddělení byl zahájen proti úpadkové podstatě, zastoupené úpadkovým správcem, nikoli přímo proti úpadkovému správci.

Tím, že kdosi třetí odstranil ze zastavené věci znamení, zastavení naznačující, nezaniklo ještě zástavní právo.

(Rozh. ze dne 8. července 1924, Rv I 745/24.)

Žalobě na úpadkovou podstatu, zastoupenou správcem úpadkové podstaty o uznání, že za pohledávky žalobkyň ručí stroj, náležející do úpadkové podstaty, jako zástava, bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y vyhověno, o d v o l a c í m s o u d e m z t ě c h t o d ů v o d ů: Provádějíc vytýkanou zmatečnost řízení a rozsudku uvádí odvolání, že jedná se především o otázku oprávnění k žalobě a že dle Šu 6 (2) konk. ř. měl býti žalován správce úpadkové podstaty a nikoliv úpadková podstata. Úpadková podstata nemůže prý býti stranou a nemá procesní způsobilosti, takže řízení jest dle Šu 7 c. ř. s. zmatečným. Vytýkané zmatečnosti tu není. Jak odvolání samo uvádí, jedná se vlastně o pasivní oprávnění k žalobě. Jest pravda, že dle Šu 6 (2) konk. ř. spory o nároky na oddělení mají býti zahájeny jen proti správci upadkové podstaty a nikoliv, jako spory odstavce třetího Šu 6, proti úpadci. Jest však lhostejno, zda poznačuje se v žalobě jako žalovaná strana správce úpadkové podstaty jako takový, či úpadková podstata, ze které věc má